

Thị m Phán Phan Quang Tu

LTS: Chúng tôi hân h nh đ ă ng lá Th | Ng | đ | i đây c | a Th | m phán Phan Quang Tu , v | t v | i đ | cách là Ch | đ | ch H | i Lu t gia Vi t Nam California, g | i đ | n ông Nguy n Đ ă ng Tr ư ng, Ch | Nhi m Đ oàn Lu t S | TP-Saigon.

S | dĩ có lá Th | Ng | này là vì – theo Th | m phán Phan Quang Tu – «quy t đ | nh thu h | i ch | ng ch | hành ngh | lu t s | c | a ông Lê Công Đ | nh ngày 29 tháng 6, 2009 c | a Ban Ch | Nhi m Đ oàn Lu t S | TP-Saigon đã khai t | ngành bi | n h | v | a ch | m n | , t | t | o thêm nh | ng khó khăn cho chính g | i lu t s | »

T | i Vi t Nam tr | c 1975, sau khi t | t nghi p Đ | i H | c Lu t Khoa Sài gòn, ông Phan Quang Tu | n | t ph | c v | trong các ch | c v | Chuyên viên Ngân Hàng Qu c gia, Sĩ Quan Quân Pháp, Công Cán y Viên Văn Phòng Ch | T | ch T | i Cao Pháp Vi n. T | i Hoa K | , sau khi t | t nghi p

Drake University School of Law, trường luật ngành luật trường năm 1984. Làm luật gia các chức vụ Thẩm phán Hành Chánh, Tùy Viên Công Tố (Assistant Attorney General) tại Des Moines, Iowa; Trial Attorney cho INS từ 1988 đến 1993, Thẩm phán Hành Chánh tại Sacramento từ 1993-1995.

Nhiệm chức Thẩm phán Tòa Án Di Trú San Francisco từ 1995 đến nay. Hiện là Chánh Tòa Hộ lý Luật Gia California nhiệm kỳ 2007-09

Tôi viết lá thư này đến Luật Sĩ Chánh Nghiệm với tư cách là Chánh Tòa Hộ lý Luật gia Việt Nam California.

Hội Luật Gia Việt Nam California là một hội ái hữu mà đa số hội viên là những thẩm phán đã từng phục vụ trong các ngành xét án, công tố, và các luật sư thuộc Luật sư đoàn Tòa Thượng Thẩm Sài Gòn, Huế trước năm 1975. Đa số nay đã về hưu, những vị còn hoạt động về quê nhà và đặc biệt rất quan tâm đến tình hình pháp cũng như sinh hoạt của ngành biện hộ trong nước.

Thảo so sánh chế độ luật pháp hai miền trước năm 1975

Miền Nam Việt Nam đã trải qua hai chế độ Cộng Hoà từ năm 1955 đến năm 1975. Trong 20 năm ngắn ngủi, giữa chiến tranh và xáo trộn trị nội miền, và trong những điều kiện hết sức khó khăn, miền Nam Việt Nam đã thiết lập được những pháp luật pháp, hành pháp, tư pháp, đặt nền móng căn bản cho những sinh hoạt trật tự của một quốc gia độc lập. Trong lãnh vực Tư Pháp đã có Tòa Cao Pháp Viện, Tòa Thượng Thẩm Sài Gòn và Huế, các Tòa Sơ Thẩm tại các tỉnh. Tại Sài Gòn cũng như Huế đều có Luật Sĩ Đoàn với các Luật Sĩ Thỉnh Lãm có uy tín.

Miền Bắc lúc bấy giờ vẫn không có một hệ thống pháp luật ngoài Tòa Án Nhân Dân Đặc Biệt thành lập theo Nghị Quyết ngày 2 tháng Ba, 1953 theo chánh sách cải cách ruộng đất, phân chia giai cấp Trí, Phú, Địa, Hào. Tiếp theo là Nghị quyết số 49 ngày 20 tháng Sáu, 1961 thành lập các Trung Tâm Cải tạo. Hậu thân của Nghị Quyết này là Nghị Quyết số 76 ngày 25 tháng Ba, 1977 hợp thức hoá việc áp dụng các Trung Tâm Cải tạo vào miền Nam Việt Nam.

Biến cố tháng Tư, 1975 đã kéo theo sự sụp đổ của chế độ Cộng Hoà Miền Nam Việt Nam. Tất cả những thành quả thực hiện trong lãnh vực pháp luật tại miền Nam Việt Nam đã tan ra mây khói.

Ngành biện hộ trong chế độ luật pháp xã hội chủ nghĩa hiện nay

Theo dõi đời sống luật pháp tại Việt Nam hiện nay phải khách quan mà nhìn thấy nền pháp luật của nhà cầm quyền còn trong tình trạng sơ khai mặc dù chiến tranh đã chấm dứt gần 35 năm.

Tôi có theo dõi những diễn biến trong nước, đặc biệt là các sinh hoạt trong lãnh vực biện hộ. Tôi muốn đề cập đến Đại hội Nghiệm kỳ VIII của Đoàn Luật Sĩ Thành phố Hà Nội ngày 27 và 28 tháng 9, 2008. Và kể đó là Đại hội Đại biểu Luật sư Đoàn Toàn Quốc ngày 11 tháng Năm, 2009

t i Hà N i.

Theo báo cáo đ c t i Đ i h i Đoàn Lu t S Hà N i [ĐLSHN] thì Hà N i đ ng hàng th hai [sau Đoàn Lu t s TP Saigon], có 1,128 lu t s ho t đ ng t i 265 văn phòng lu t s , 81 công ty lu t. Cũng theo báo cáo này, ĐLSHN có h n 40 t n sĩ Lu t và h n 60 Th c sĩ Lu t. Báo cáo t i Đ i h i cho bi t:

1- 99% lu t s không đ c c p gi y ch ng nh n bào ch a trong vòng 3 ngày theo lu t đ nh. Tìm hi u thêm thì th y ng i lu t s trong n c ph i r t v t v đ có đ c m i th gi y t tr c khi đ c c p gi y ch ng nh n bào ch a. 2- Trong nhi m k qua, Đoàn Lu t s Hà N i đã xoá tên ba lu t s Nguy n Văn Đài, Lê Th Công Nhân và Lê Qu c Quân vì “đã có nh ng bài vi t, phát bi u đi ng c l i đ ng l i, chánh sách c a Đ ng, Nhà N c, vi ph m đ o đ c ngh ngh p lu t s ”.

Chi u ngày 27 tháng Chín, 2008 Đoàn Lu t s Hà N i đã b u ban Ch nhi m m i, đ ng đ u là lu t s Nguy n Tr ng Ty, sinh năm 1929 t c là 80 tu i.

Vào ngày 19 tháng Giêng, 2008, Th t ng Nguy n T n Dũng đã ký quy t đ nh s 76 phê duy t đ án thành l p T ch c Lu t s Toàn qu c l y tên là Liên Đoàn Lu t s Vi t Nam, tr s đ t t i Hà N i. Theo quy t đ nh thành l p, Liên Đoàn Lu t S Vi t Nam là thành viên c a M t Tr n T Qu c Vi t Nam, ph i tuân theo đi u l c a M t Tr n T Qu c. Đ i h i Đ i bi u Lu t s đoàn Toàn Qu c nhóm h p ngày 11 tháng Năm, 2009 t i Hà N i. T i Đ i h i này ng i ta đ c bi t hi n nay c n c có 5,334 lu t s và 2,000 lu t s t p s . Đ c di n văn t i Đ i h i, Ch t ch Nhà n c Nguy n Minh Tri t tuyên b : Lu t s ph i đ c l p.

Ch h n m t tháng sau, ngày 12 tháng Sáu, 2009, lu t s Lê Công Đ nh b b t. Ngày 18 tháng Sáu, công an công b video clip hình lu t s Lê Công Đ nh đ c b n nh n t i và xin Nhà N c khoan h ng. Ngày 29 tháng Sáu, 2009, Ban Ch nhi m Đoàn Lu t s TP Saigon ra quy t đ nh xoá tên lu t s Lê Công Đ nh kh i danh sách c a Đoàn Lu t s TP Saigon vì “đã có hành vi vi ph m pháp lu t, đã b c quan an ninh đi u tra c a B Công an kh i t và b t t m giam, đã vi ph m lu t lu t s và Quy t c đ o đ c ngh ngh p”. Ngày 30 tháng Sáu, đ i di n B T Pháp (??) đã t i n i t m giam ông Lê Công Đ nh đ t ng đ t quy t đ nh thu h i gi y phép hành ngh c a lu t s Lê Công Đ nh.

Quy t đ nh nói trên c a Ban Ch nhi m Đoàn Lu t s TP Saigon là lý do đ n đ n lá th ngõ này. Lá th tuy t đ i không nh m m c đích chính tr , đ kích ch đ hay “tuyên truy n, nói x u nhà n c”. M c đích th ngõ này cũng ch ng ph i đ bi n h cho lu t s Lê Công Đ nh vì tôi tin r ng nhà n c r i ra s ph i tr t do cho ông y.

Đi m duy nh t tôi mu n đ c p trong lá th ngõ này là quy t đ nh thu h i ch ng ch hành ngh lu t s c a ông Lê Công Đ nh ngày 29 tháng 6, 2009 c a Ban Ch Nhi m Đoàn Lu t S TP-Saigon. V i quy t đ nh này, mà theo tôi, không c n ph i có, Ban Ch Nhi m đã khai t ngành bi n h v a ch m n , t t o thêm nh ng khó khăn cho chính gi i lu t s . Khi rút gi y phép hành ngh c a đ ng ngh p Lê Công Đ nh, vô tình quý v đã t thu h p lãnh v c hành

nghe của tất cả các luật sư Việt Nam và đã viết về trong đời sống nghề nghiệp hàng ngày đời của luật pháp hiện nay trong nước.

Phản kháng tập thể của thời này sẽ có những đo lường trích dẫn bằng Anh Ngữ. Tôi xin miễn phép để nguyên văn không phiên dịch.

Tư luật hình thức....

Tổ chức chuyên nghiệp được công nhận là liên hiệp của Hoa Kỳ và của thế giới là American Bar Association [ABA]. ABA được thành lập năm 1878 tại New York, có hơn 400,000 luật sư hội viên, với trụ sở chính đặt tại Chicago, và văn phòng liên lạc tại Hoa Thịnh Đốn.

Phản mục đích (Goals) hay sẽ mệnh (Mission) của Luật sư đoàn Hoa Kỳ rất ngắn gọn như sau:

“To serve equally our members, our profession and the public by defending liberty and delivering justice...”

Và phản mục tiêu (Objectives) thì có những đo lường ghi như sau:

“Hold governments accountable under law.

....work for just law, including human rights, and a fair legal process.

.... Preserve the independence of the legal profession and the judiciary.”

Những điều mà tôi muốn đề cập đây là điều khoản quy định về việc chấm dứt tất cả cách hành vi. Điều 3.3 (b) của Điều lệ và Nội quy của ABA nói như sau:

“.... A member who, by a final order or judgment (1) is convicted of a felony or (2) is disbarred or suspended.... ceases to be a member of the Association... For other good cause, after a hearing at which the member is given reasonable opportunity to be present with counsel and be heard in his or her own defense, a member may be censured, suspended, or dropped from membership by the Board of Governor.”

Hơn nữa đây là một điều khoản của một Bản Điều lệ của một tổ chức M. Những ABA là một tổ chức đã hiện diện trên 130 năm. Điều lệ và nội quy sinh hoạt của tổ chức này đã được thử thách qua thời gian. Và thực ra hiện nay tất cả các tổ chức trên thế giới ngày nay đều theo những nguyên tắc tương tự khi quy định về việc chấm dứt tất cả cách hành vi. Đó là khi hội viên bị tuyên án phạm một trọng tội, và bản án là án chung thân. Trong tất cả mọi trường hợp khác, hội viên bị buộc phải có các hành động bị hạn chế bởi luật sư trước khi bị kết luận.

Quy định của bị nhân, hay bào chữa là một thành tố của quy định xét xử công khai và công bằng. Tại Pháp quy định này có từ thời Bộ Luật Napoleón năm 1808 (Napoleón Code of Criminal Instruction), tại Anh từ năm 1836 (Prisoner’s Counsel Act), tại Hoa Kỳ từ năm 1791 với Tu chính án thứ VI trong 10 Tu chính án được biết đến như là Điều luật Công Dân Quyền (Bill of Rights).

Những nguyên tắc nói trên nằm trong phạm vi lãnh vực luật hình thức, một yếu tố không có không được (sine qua non) của Quy Trình Pháp Luật (Due Process of Law), phân biệt với luật nội dung. Nguyên tắc giới thích, và từ đó để áp dụng luật pháp, là luật hình thức phải được áp dụng một cách chặt chẽ, khác với luật nội dung trong đó nhà áp dụng luật phải đưa vào án lệ,

thông luật và sau cùng truy tìm ý đồ nh c a nhà l p pháp khi l i hành văn c a đi u luật t i nghĩa.

Đ a theo nh ng nguyên t c trên, quy t đ nh thu h i ch ng ch hành ngh c a luật s Lê Công Đ nh b i Ban Ch nh m Đoàn Luật s TP Saigon là m t quy t đ nh b t h p pháp, và vì th , vô hi u. Luật s Lê Công Đ nh, cho đ n nay, không b tuyên án ph m t i b i m t b n án chung th m nào. Đi u g i là l i thú t i, trong khi b can còn b giam gi , là m t l i thú t i b xem nh là ép bu c (confession by coercion, under duress) cho đ n khi b n thú t i đ c ki m ch ng qua m t cu c đ i ch ng trong m t phiên toà công khai. Nh ng ng i thu âm và thu hình b n thú t i ph i b truy n ra toà, lý l ch (ngày sanh tháng đ , ngh nghi p, h s hình s) ph i đ c ki m ch ng b i luật s bi n h . Hai v t ng công an ph i ra toà đ khai v lý do cu c h p báo ngày 18 tháng Sáu.

Và vì không h , cho đ n nay, b tuyên án ph m t i b i m t b n án chung th m, luật s Lê Công Đ nh không th b rút quy n hành ngh mà không đ c bào ch a trong m t phiên x trong đó ông đ c quy n có m t th i gian v a ph i đ chu n b . Thi hành vi c t ng đ t quy t đ nh thu h i gi y phép hành ngh trong khi b can còn b qu n thúc, v i h n 15 ngày đ tr l i, cho m t quy t đ nh hi u l c k t ngày ký (tr c ngay c ngày t ng đ t), thì c quy t đ nh, l n “trình t ” đ a ra, thông qua (n u có), và t ng đ t đ u vô hi u.

Ban Ch nh m Đoàn Luật s TP-Saigon ph i t đ ng (sua sponte) thu h i c quy t đ nh l n l nh t ng đ t. Ch cho đ n khi ho c có b n án chung th m, ho c n u không, kh i s l i t đ u th t c t ng đ t. K t lu n, ông Lê Công Đ nh v n gi toàn quy n hành ngh luật s theo luật l hi n hành t i Vi t Nam.

.... đ n luật n i dung

Theo hai cu c h p báo c a Công an vào ngày 13 và 18 tháng Sáu, 2009 thì luật s Lê Công Đ nh “đã âm m u l t đ nhà n c b ng ph ng pháp b t b o đ ng và l i đ ng vi c bi n h c a thân ch đ nói x u Nhà N c”.

Đi u 88 thu c trong 15 đi u kho n trong Ch ng XI quy đ nh v các «t i xâm ph m An ninh Qu c gia» c a B Luật Hình S . «An ninh Qu c gia» là nhóm danh t đ c các ch đ c ng s n s đ ng nh là m t t m ch n che ch và b o v ch đ . Nh n xét này là s th t đã đ c l ch s c n đ i ch ng minh, không ph i là tuyên truy n nói x u ch đ . Luật pháp c ng s n, hay xã h i ch nghĩa đ i th i Stalin ở Nga sô, Honecker ở Đông Đ c, Jaruzelski ở Ba Lan, Fidel Castro ở Cuba, Daniel Ortega ở Nicaragua, Milos Jakes ở Czecholovakia, Nicolae Ceaucescu ở Romania, Mao Tr ch Đông ở Trung qu c, và H Chí Minh và nh ng ng i k v hi n nay ở Vi t Nam đ u r p khuôn nh nhau. Tuy t đ i đa s các ch đ trên đã s p đ , nh ng đi u kho n t ng t nh đi u 88 đã l i th i, ngo i tr tr ng h p thi u s r t nh trong đó có Vi t Nam. Đi u 88 có ph i là m t đi u kho n luật pháp hay không?

Tổ chức luật pháp La Tinh có câu “Nulla Poena Sine Lege”. Luật sĩ chỉnh nhiếp đã từng theo học tại Địch Học Luật Khoa Saigon trước đây chắc còn nhớ nguyên tắc hình luật căn bản này. “Pas de peine sans lois.”. Không có luật pháp thì không có tội. Vấn đề của điều 88 là tính cách quá mức của điều khoản này. Thế nào là tuyên truyền chống Nhà Nước? Thế nào là tuyên truyền phá báng? Thế nào là tuyên truyền nhúng luồn điếu chiến tranh tâm lý gây hoang mang trong nhân dân? Hình luật là một lãnh vực mà hình phạt là lý do đi tù do và cần để ngăn ngừa con người, không thể được đi tù một cách dễ dàng quá, mức độ và xử lý nên như một màng lưới để Nhà Nước tùy tiện xử lý như một bộ máy nghiền nát dân.

Trong lãnh vực luật quốc tế về nhân quyền, có hai quy định của công nhận, đó là quy định do lập hội và quy định tham dự vào các hoạt động của nhà nước.

Điều 20 (1) của Tuyên Ngôn Quốc Tế và Nhân Quyền (The Universal Declaration of Human Rights) nói như sau: “Everyone has the right to peaceful assembly and association.” Điều 21 (1): “Everyone has the right to take part in the government of his country....” Điều 21 (3): “The will of the people shall be the basis of the authority of government.”

Điều 25 của Công Ước Quốc Tế về những quyền dân sự và chính trị (International Covenant on Civil and Political Rights) nói như sau: “Every citizen shall have the right and opportunity... without any unreasonable restrictions... to take part in the conduct of public affairs, directly or through freely chosen representatives..., to vote and to be elected at genuine periodic elections which shall be universal and equal suffrage and shall be held by secret ballot, guaranteeing the free expression of the will of the elector.”

Điều 11 của Hiệp Định Paris ngày 27 tháng Giêng, 1973, viết như sau: “Immediately after the cease-fire, the two parties will achieve national reconciliation and concord, end hatred and enmity, prohibit all acts of reprisal and discrimination against individual or organization that have collaborated with one side or the other ; ensure the democratic liberties of the people: personal freedom, freedom of speech, freedom of the press, freedom of meeting, freedom of political activities, freedom of residence, freedom of work, right to property ownership and right to free enterprise. »

Theo những tiêu chuẩn trên thì điều 88 một mặt quá mức, trái nghĩa, mặt khác đi ngược lại với luật và thoả ước quốc tế mà Nhà Nước hiện nay đã là hội viên ký kết. Do đó điều 88 không phải là một điều khoản mang tính cách luật mà chỉ là một điều khoản khoác lên chiếc áo như là một điều luật.

Trong chương XI của Bộ Luật Hình Sự nói về các tội xâm phạm an ninh quốc gia thì có một điều khoản là được vi phạm khá rõ ràng. Đó là điều 81 quy định tội xâm phạm an ninh lãnh thổ.

Điều này phải từ từ mà hai năm đến hai mươi năm, hoặc từ chung thân «những người nào xâm nhập lãnh thổ, có hành động làm sai lệch biên giới quốc gia, hoặc có hành động khác nhằm gây phẫn nộ cho an ninh lãnh thổ...». Động biên giới quốc gia đã bị làm sai lệch, lãnh thổ, lãnh hải đang bị xâm nhập mà sao không thấy những giới chức có trách nhiệm bắt truy tố, rồi truy tố những kẻ mưu n hành x quy n phát biểu ý kiến những vấn đề trọng đại chung của đất nước?

Mối Liên Hệ đặc biệt giữa Luật Sĩ và Thân Ch (Attorney-Client Privilege)

Những bằng chứng dùng để bắt giam và buộc tội Luật Sĩ Lê Công Đnh còn có vi phạm Luật Sĩ Đnh bị tố cáo đã “lợi dụng vị trí bí mật cho các thân chủ để nói xấu Nhà Nước”!

Tuy đã phớt lờ 5 năm trong Ngành Tư Pháp trong những thập kỷ 1975, và làm việc trong ngành công tử và x án tại Hoa Kỳ hơn 30 năm, tôi chấp nhận rằng tôi là một người tố cáo là kẻ nhảm nhí. Nhiệm vụ của luật sư là bí mật cho thân chủ. Để hoàn thành trọng trách này thì theo tập quán và luật lệ các quốc gia văn minh, những tin tức từ những tham khảo, trao đổi, phỏng vấn, các cuộc khám phá giữa luật sư và thân chủ đều được bảo vệ bởi điều khoản gọi là attorney-client privilege. Với phạm vi bí mật thì giữa phiên tòa công khai, với thẩm phán chấp tọa phiên xử là người đi đầu khi phiên tòa. Lợi khai nhận chân thực, chân thật, tài liệu xuất trình, tranh luận giữa luật sư nguyên đến và bị đến nộp là văn án dân sự, công tử và bí mật nộp là hình sự, bí mật nộp kết thúc (closing arguments), đều được quy định của thẩm phán nghe xét xử, dựa theo luật lệ, và theo tập quán địa phương (statutes, regulations, local rules and procedures). Ông ta có thể tham khảo phiên xử, truy cập luật sư đôi bên vào phòng nghe án. Ông ta cũng có thể tham khảo phiên xử công khai, chuyển qua thành phiên xử kín vì lý do an ninh, hay vì quyền lợi công cộng (public interest). Ông ta có thể, trong một ít trường hợp, khuyến cáo hay khi cần trách luật sư đôi bên. Tất cả những điều bí mật này đều được ghi lại bằng các ký (ngày xưa), máy thu âm (ngày nay cũng đã lợi dụng, được thay thế bằng hệ thống Digital Audio Recording, DAR) hay Video (còn thu hình ảnh thu âm).

Xem như thế, không thể nào buộc tội một luật sư đã: “lợi dụng vị trí bí mật để nói xấu Nhà Nước” được. Vì nếu như vậy thì bị luôn vai trò bí mật cho xong. Nếu chấp nhận lợi tố cáo của công an là luật sư Lê Công Đnh vi phạm điều 88 vì “đã lợi dụng bí mật cho thân chủ để tuyên truyền nói xấu Nhà Nước” thì quý vị đã biến công an thành công tử, biến công tử thành x án, và tiếp tục vai trò bí mật của tất cả luật sư trong những thập kỷ Nam chí Bắc.

Trong một bài diễn văn trước Thượng Viện Hoa Kỳ ngày 12 tháng 2, 1984, Thẩm Phán Tối Cao Pháp Viện Warren E. Burger, Chủ Tịch TCPV lúc bấy giờ đã nói như sau:

“Doctors.... still retain a high degree of public confidence because they are perceived as healers. Should lawyers not be healers? Healers, not warriors? Healers, not procurers? Healers, not hired guns?”

Cách đây một năm tôi đã chấp nhận kiến hàng ngàn luật sư tại Hội Quốc xu hướng đến những phản đối chính phủ Hội đã làm quy định cách chức với Chủ Tịch TCPV của Hội Quốc. Hình như các luật

Tác Giả: Thư m Phán Phan Quang Tu

Thứ Năm, 23 Tháng 7 Năm 2009 01:07

s ố b ộ đánh đ ể p, văn phòng làm vi ệ c b ộ đ ể p phá đ ể c chi ếu u trên màn ố nh truy ể n hình kh ể p n ể i trên th ố gi ể i. Nh ể ng h ể đ ể nh ể t quy ể t đ oàn k ể t và gi ể v ể ng l ể p tr ể ng. Và sau cùng v ể ch ể t ể ch TCPV đ ể đ ể c tr ể l ể i nh ể m ch ể c, ngành t ể pháp c ể a H ể i Qu ể c, Lu t S Đ oàn H ể i Qu ể c v ể n duy trì đ ể c t ể th ể đ ể c l ể p c ể a mình. Trong su ể t th ể i k ể tranh đ ể u, Lu t S Đ oàn H ể i Qu ể c đ ể b ể áp l ể c r ể t nh ể u nh ể ng không có ai b ể thu h ể i gi ể y phép hành nh ể !

Đ oàn Lu t S TP-Saigon c ể n thu h ể i ngay quy ể t đ ể nh rút gi ể y hành nh ể c ể a Lu t S Lê Công Đ ể nh.

<http://www.viettribune.com/vt/index.php?id=3555>

July 17, 2009